

Türkiye'deki Özel Sermayeli ve Yerli Mevduat Bankalarının CAMELS Analizi

*Dr. Öğr. Üyesi Naci Yılmaz, Prof.Dr. Özlem Taşseven¹
Doğuş University, Doğuş University*

Bu çalışmada, Türkiye'nin özel sermayeli ve yerli mevduat bankalarının 2007-2017 yılları arasındaki finansal performansını CAMELS reyting sistemine göre ölçülmüştür. Yapılan analize göre; özel sermayeli yerli mevduat bankaları grubunda yer alan 8 adet bankadan Akbank, İş Bankası, Anadolu Bankası ve Yapı Kredi Bankası'nın geçmiş on bir yıllık toplam CAMELS puan değerlerinin dönemsel ortalamalarının pozitif olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla bu bankaların olumlu performans sergiledikleri söylenebilir. Çalışmada incelenen bankalar içerisinde, Akbank ortalama toplam CAMELS puanı en yüksek bankadır. Buna karşın, gruptaki diğer bankalardan Fibabanka, Şekerbank, Türk Ekonomi Bankası ve Turkish Bank'ın ise ortalamalarının negatif olduğu ve olumsuz performans gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

*Anahtar Kelimeler: Bankacılık, Finansal Performans, CAMELS
JELKodları: G18, G28.*

CAMELS Analysis of the Domestic and Private Banks in Turkey

In this study we measure the financial performance of the private and domestic banks of Turkish banking system between 2007-2017 years using the Camels rating system. According to the results of the analysis, it is concluded that Akbank, İş Bank, Anadolu Bank and Yapı Kredi Bank have positive values in terms of the periodic averages of the total CAMELS figures in the last eleven years. Thus it can be said that they performed well in that period. Among these banks, Akbank has the highest total as CAMELS figure. However, Fibabanka, Şekerbank, Türk Ekonomi Bank and Turkish Bank have negative averages and perform less than the others.

*Key Words: Banking, Financial Performance, CAMELS
JELCodes: G18, G28.*

Giriş

Finansal sistemin temelini oluşturan bankalar tasarrufların fon fazlası olanlardan alınarak fon açığı olan kamu ya da özel kuruluşlara aktarılmasını sağlamada aracılık fonksiyonunu yerine getirirler. Böylece sağlanan fonların verimli ve kârlı alanlara aktarılması, para piyasası aracılığıyla ülkelerin ekonomik büyümesini sağlamaktadır. Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de ekonomik ve finansal gelişmeler bankacılık sektörünün banka gruplarının finansal sistem içindeki payı, yapılmasında ve bankaların finansal

¹Corresponding Author: Özlem Taşseven, Doğuş Üniversitesi, Acıbadem, 34722, Kadıköy İstanbul, Tel: 02164447997/1643, e-mail: otasseven@dogus.edu.tr

yönetimindeki önceliklerin belirlenmesinde etkili olmaktadır. Küreselleşmenin ve teknolojik gelişmelerin etkisiyle bankacılık sektöründeki ürünlerin çeşitlenmesi sonucunda bankacılık sektöründe performansın yakından takip edilmesi gereği ortaya çıkmaktadır. Küreselleşmenin getirdiği büyük ölçekli üretim ve dış ticaretin finansmanı için bankacılık sektörünün sürekli büyümesi beklenmektedir.

Bankalar kullanımına aracılık ettiği kaynakların büyük ölçüde başkalarına ait olması, üstlendikleri risklerin sahip oldukları özkaynaklarına göre daha büyük olması, yönettikleri fonların mutlak büyüklüğü, finansal piyasalardaki etkinlikleri, faiz, kur ve para politikaları gibi makroekonomik değişkenlerle arasındaki çift yönlü etkileşimden dolayı, hem kamu otoritesi hem de yatırımcılar tarafından yakından izlenen kurumlardır. Dolayısıyla, banka performanslarının değişik yöntemler kullanılarak sürekli bir şekilde analiz edilmesi son derece önemlidir. Ayrıca son yıllarda sık rastlanan finansal ve bankacılık krizleri ekonominin tamamını etkilediği için banka performansının sürekli izlenmesinin önemini arttırmaktadır. Finansal kriz dönemlerinde bankacılık sektöründe banka birleşme ve tasfiyeleri yaşanmaktadır. Finansal krizleri önlemeye yönelik kamu otoritesince yasal düzenlemeler ve regülasyonlar yapılmaktadır.

Bankacılık sektörünün sergilediği performans ulusal ekonomideki tüm ekonomik aktörleri etkilemektedir. Bu yüzden bankacılık sektörünün performansının ölçülmesi ve denetiminin yapılması önem taşımaktadır. Günümüzde pek çok ülke bankacılık kurumlarının performanslarını değerlendirmesi ile ilgili değişik teknikler kullanılmaktadır. 1979'li yıllarda ilk olarak ABD gözetim ve denetim otoriteleri tarafından bankaların uzaktan denetimi için geliştirilmiş olan CAMELS derecelendirme sistemi geliştirilmiştir. Çoğunlukla uzaktan denetim amacıyla kullanılan CAMELS derecelendirme sistemi, yaygın olarak uzaktan gözetimin önemli araçlarından biridir. Bankaların düzenli çalışmalarını teminen kullanılan bu bileşik performans değerinde; C sermaye yeterliliğini (capital adequacy), A varlık kalitesini (asset quality), M yönetim yeterliliğini (management adequacy), E kazanç durumunu (earnings), L likiditeyi (liquidity), S ise piyasa risklerine duyarlılığını (sensitivity to market risk) temsil etmektedir. CAMELS derecelendirme sisteminde bankalar her bir bileşen için derecelendirilmektedir. Derecelendirme aşamasında çeşitli finansal rasyolar kullanılmakta ve derecelendirme 1-5 arası likert ölçek üzerinden yapılmaktadır. Ölçeğe göre "1" ilgili bileşende en iyi performans gösteren bankaları göstermektedir ve artan not kötüleşen duruma işaret etmektedir. Her bir bileşen bu şekilde hesaplandıktan sonra bu bileşenlerin ağırlıklı bir ortalaması alınarak, bankaya ait genel bir not bulunmaktadır. Bu derecelendirme yapılırken ağırlıklar bankanın yapısı, büyüklüğü, genel ve/veya bankaya özel konular dikkate alınarak oluşturulmaktadır. "1" her yönden güçlü bankaları, "2" genel olarak güçlü bankaları, "3" Bankanın performansı ile ilgili problemler olduğunu ve olası şoklara karşı yeterince dayanıklı olmadığını, "4" ciddi problemleri olan ve finansal/yönetimsel bozulmaların yaşandığı ve dolayısıyla performansı kötü olan bankaları, "5" Çok ciddi mali ve/veya yönetimsel problemleri olup, yüksek batma riski taşıyan bankaları temsil etmektedir (Selçuk ve Tunay, 2004. Sakarya, 2010).

Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de faaliyet gösteren özel sermayeli ve yerli bankaların 2007-2017 yılları arasındaki performanslarını CAMELS reyting yöntemi kullanılarak analiz etmek ve bankaları performanslarına göre karşılaştırmaktır. Çalışmanın ikinci bölümünde CAMELS analizi ile ilgili literatür çalışmaları özetlenmiştir. Üçüncü bölümünde Türkiye'de bulunan özel sermayeli ve yerli mevduat bankalarına ilişkin CAMELS analizi yer almaktadır. Son bölümde sonuçlar yer almaktadır.

CAMELS Analizi ile ilgili Literatür Taraması

Bankaların fon arz edenlerden fon talep edenlere doğru akışı sağladığı temel fonksiyon, finansal aracılık olarak adlandırılır. Finansal aracılık uzun dönemli büyüme için ekonominin temel ihtiyacı olan fon akışının sağlıklı biçimde sürdürülmesini amaçlar. (Dinç, 2016. Levine, 2000 ve Benli vd., 2018) Finansal aracılık yapan bankacılık sektörü birçok bilimsel çalışmanın konusu olmuş ve farklı yöntemlerle sektörün finansal performansı ölçülmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda bankacılık sektörünün performansının ölçülmesinde kullanılan analizlerden biri olan CAMELS reyting sistemine ilişkin ulusal ve uluslararası nitelikteki bazı bilimsel çalışmalar aşağıda özetlenmiştir.

Tablo 1

Banka Performansının CAMELS Modeli ile Analizine İlişkin Literatür Özeti

Yazar	Araştırma Dönemi	Araştırma Konusu	Araştırma Yöntemi	Araştırma Bulguları Yayın Yılı
Ulusal				
Karakuş	1997-1999	Türkiye'deki mevduat bankaları	CAMELS ve BORDA	Mali yapılarının sağlamlığına göre bankalar 4 gruba ayrılmıştır:1998'de Fona devredilen bankaların tamamının mali yapıları daha az sağlam olan Grup 3 ve 4' de yer aldığı görülmüştür. Yayın yılı 2001
Kaya	1997-2000	Türkiye'de faaliyet gösteren 45 banka	CAMELS ve seçilen 21 finansal oran	CAMELS değerleri 2000 yılında 1997 yılına göre kötüleşmiştir. 1997'de başarılı ölçülen bankaların sadece %17'si Fona devredilmiştir. Dolayısıyla ölçmenin başarılı sonuçlar verdiği gözlemlenmiştir. Yayın yılı 2001
Kılıç ve Fettahoğlu	2001-2004	Türkiye'de faaliyet gösteren bankalar	CAMELS ve seçilen 26 finansal oran	Türk bankacılık sektörünün 2000 krizinin etkilerinden kurtulup büyüme eğilimi gösterdiğini, 2002 yılı hariç 2003 ve 2004 yıllarında ilerlemenin devam ederek 2004 yılında endeksin 100 tam puana ulaştığını saptamışlardır. Yayın yılı 2005
Beycan	2002-2006	Türkiye'deki kamu bankaları	CAMELS ve seçilen 26 finansal oran	2001 sonrasındaki yeniden yapılandırma sayesinde kamu bankalarının performansları iyileşmiş ancak piyasa riskine duyarlılık unsuru negatif çıkmıştır. Diğer mevduat ve ticaret bankalarına nazaran daha yüksek piyasa riskine sahiptirler. Yayın yılı 2007
Çinko ve Avcı	1996-2000	Türkiye'deki özel sermayeli ticari bankalar	CAMELS ve seçilen 22 finansal oran	Fona devredilen bazı bankaların Fona devredilmeyen ve faaliyetine devam eden bankalara göre daha iyi CAMELS derecesine sahip oldukları için CAMELS analizinin Fona devri doğru tahmin edemeyeceğini tespit etmişlerdir. Yayın yılı 2008
Tükenmez vd.	2003-2007	Türkiye'deki kamu bankaları	CAMELS ve seçilen 17 finansal oran	Likidite unsurunun 3 kamu bankasının CAMELS puanlarında görülen artışın en önemli nedeni iken, aktif kalitesi, yönetim kalitesi ve piyasa riskine duyarlılık unsurlarının ise diğer bankalarda puanın düşmesine sebep olduğunu tespit etmişlerdir. Yayın yılı 2009
Uysal	2005-2008	Türkiye'deki kamu, özel, yerli ve yabancı sermayeli bankalar	CAMELS	CAMELS sistemi Türkiye'deki mevduat bankalarının hem performans gelişiminin göstergesi ve hem de erken uyarı aracı olarak kullanılabilir. Yayın yılı 2010
Solak	1995-2008	Türkiye'deki ticari bankalar	CAMELS ve seçilen 25 finansal oran	Türkiye'de 2001 bankacılık krizinin tahribatının büyük olduğunu, sonrasında olumlu gelişmeler yaşandığını ve 2008 de CAMELS puanının azalması küresel finansal krizinden kaynaklanmıştır. Yayın yılı 2010
Arıçelik	2002-2009	Türkiye'de faaliyet gösteren 13 ticari banka	CAMELS ve seçilen 19 finansal oran	CAMELS puanlarında 2002-2007 diliminde bir iyileşme olurken, 2008-2009 diliminde ise küresel krizin etkisiyle düşüşler yaşanmıştır. Yayın yılı 2010
Sakarya	2005-2007	İMKB'de işlem gören	CAMELS ve seçilen 19 finansal oran	Yabancı sermayeli bankaların sermaye yeterlilik unsurunun yerli bankalara nazaran daha düşük, karlılık ve likidite unsurlarının ise

		toplam 13 yerli ve yabancı sermayeli mevduat bankası		yerlilerde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Piyasa risklerine karşı yabancı bankaların daha hassas oldukları ortaya çıkmıştır. Yayın yılı 2010
Abdullayev	2005-2008	Türkiye'deki mevduat bankaları	CAMELS	Bankaların CAMELS puanları 2005-2008 yıllarında sürekli artmıştır. Yayın yılı 2013
Kandemir ve Arıcı	2001-2010	Türkiye'deki 25 mevduat bankası	CAMELS ve seçilen 19 finansal oran	Yabancı bankaların aktif ve yönetim kalitesi unsurlarında daha iyi oldukları saptanmıştır. Yayın yılı 2013
Dinçer vd.	2015	Türkiye'deki 21 mevduat bankası	CAMELS ve seçilen 21 finansal oran	Bankaların kredi derecelendirmesinde varlık kalitesi, yönetim kalitesi ve piyasa riskine duyarlılık unsurları etkili iken sermaye yeterliliği ve karlılık unsurları etkili değildir. Yayın yılı 2015
Ege vd.	2002-2010	Türkiye'deki mevduat bankaları	CAMELS	Kamu mevduat bankalarının sermaye yeterliliği, piyasa risklerine duyarlılık ve yönetim kalitesi unsurlarında; özel mevduat bankalarının karlılık unsurunda; yabancı sermayeli mevduat bankalarının ise aktif kalitesi ve likidite unsurlarında daha iyi oldukları tespit edilmiştir. Yayın yılı 2015
Gümüş ve Nalbantoğlu	2002-2013	Türkiye'deki mevduat bankaları	CAMELS	Bankaların puanlarında ve bilançolarında 2001 krizinden sonra düzelme tespit edilmiştir. Yayın yılı 2015
Coşkun ve Kargin		Türkiye'de yabancılara satılan 3 mevduat bankası	CAMELS	Yabancı bankalar tarafından satın alınan üç bankanın performansında düşüş gerçekleşmiştir. Yayın yılı 2016
Güney ve Ilgın	2002-2012	Türkiye'deki mevduat bankaları	CAMELS	Puanları en yüksek grup yabancı sermayeli mevduat bankaları iken, en düşük grup ise özel sermayeli mevduat bankalarıdır. Yayın yılı 2016
Gündoğdu	2005-2015	Türkiye'nin en büyük 10 bankası	CAMELS ve seçilen 29 finansal oran	Akbank, Garanti Bankası, Ziraat Bankası, Halkbank, İş Bankası ve Vakıflar Bankası'nın olumlu performans; buna karşın sırası ile Finansbank, Denizbank, TEB, Yapı ve Kredi Bankası'nın kötü performans sergilediği sonucuna ulaşılmıştır. Yayın yılı 2017
Benli vd.	2010-2017	Türkiye'deki katılım bankaları	CAMELS ve seçilen 18 finansal oran	CAMELS analizinin sonucunda en iyi performansa sahip olan bankanın Türkiye Finans Katılım Bankası olduğu görülürken en kötü performansa sahip bankanın da Kuveyt Türk olduğu görülmektedir. Fakat genel olarak bankalar negatif seyir izlemeye yatkın görünmektedirler. Yayın yılı 2018
Uluslararası				
Derviz ve Podpiera	1998-2001	Çek Cumhuriyeti'ndeki üç büyük özel banka	Standard&Poors ve CAMELS	CAMELS modelinin tahmin gücünün yüksek olduğunu ortaya koymuşlardır. Yayın yılı 2008
Christopoulos vd.	2003-2007	ABD'de LehmanBrothers Yatırım Bankası	CAMELS	Bankanın kredi yönetiminin kötü olduğu tespit edilmiştir. Yayın yılı 2011
Prasad ve Ravinder	2005-2010	Hindistan'da faaliyet gösteren 20 ulusal banka	CAMELS	Andra, Baroda ve Punjab&Sindh bankalarının en iyi performanslı ilk 3 banka, Hint Merkez Bankasının ise en kötü performanslı banka olduğunu tespit etmiştir. Yayın yılı 2012
Mikayilov ve Muhtarov	2007-2010	Azerbaycan'daki 10 yerli sermayeli banka	CAEL ve seçilen 12 finansal oran	Bankaların sermaye yeterliliği ve karlılık unsurlarının yüksek, aktif kalitesi unsurunun negatif ve likidite unsurunun vasat olduğu tespit edilmiştir. Yayın yılı 2012
Kumar vd.	1998-1999 ve 2012-2013	Hindistan'da faaliyet gösteren toplam 10 özel ve kamu bankası	CAMELS, oran analizi ve t-testi	Özel sermayeli bankalar ile kamu sermayeli bankaların performansları arasında önemli bir fark tespit edilmemiştir. Yayın yılı 2013

Türkiye’de Özel Sermayeli Yerli Mevduat Bankalarının CAMELS Analizi

Çalışmanın amacı, 2017 yılı verilerine göre Türkiye’nin özel sermayeli yerli mevduat bankalarının 2007-2017 yılları arasındaki finansal performansını CAMELS reyting sistemine göre ölçmektir. Çalışmada Türkiye Bankalar Birliği’nin kamuya açık raporlarındaki istatistiksel veriler kullanılmıştır. Tablo 2’de 2017/12 dönemi verilerine göre Türk bankacılık sisteminde özel sermayeli yerli mevduat bankalarının aktif büyüklük yüzdelerine yer verilmiştir. Türk bankacılık sisteminde aktif büyüklük sıralamasına bakıldığında bu bankaların toplam sektör içerisindeki payının % 36,5 olduğu görülmektedir. Bu grupta yer alan bankaların isimleri alfabetik sıraya göre şöyledir; Akbank, Anadolubank, Fibabanka, Şekerbank, Turkish Bank, Türk Ekonomi Bankası, Türkiye İş Bankası, Yapı ve Kredi Bankası. Bu bankaların bilanço aktif toplamalarının sektörün toplam aktif büyüklüğü içindeki payları Tablo 2 de gösterilmiştir.

Tablo 2

Özel Sermayeli Yerli Mevduat Bankaları ve Sektör Payları (2017)

Banka	Sektördeki aktif payı(%)
Akbank T.A.Ş.	10,2
Anadolubank A.Ş.	0,5
Fibabanka A.Ş.	0,6
Şekerbank T.A.Ş.	1,0
Turkish Bank A.Ş.	0,1
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	2,8
Türkiye İş Bankası A.Ş.	11,7
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	9,6
TOPLAM	36,5

Kaynak: TBB İstatistik Rapor

Çalışmada ele alınan bankalar, Türk bankacılık sisteminde yer alan özel sermayeli yerli mevduat bankalarıdır. Bu grupta faal olan 8 banka bulunmaktadır. Fon bünyesinde bulunan Adabank aktif olarak faaliyet göstermediğinden analizin kapsamına alınmamıştır. Bu bankalar, Türk bankacılık sisteminin toplam aktiflerinin % 36,5’ini oluşturmaktadır. Çalışmada yapılan analiz sonucunda elde edilen bulgular 2007-2017 dönemini içermektedir. Bu nedenle analizin sonuçları hem incelenen bankalar hem de ilgili dönem çerçevesinde yorumlanmalıdır. 2007-2017 döneminde elde edilen bulgular, incelenen bankaların ileriki dönemlerdeki finansal performansı hakkında yorum yapma olanağı vermemektedir.

Çalışmanın yöntemi, finansal yönetimin temelini oluşturan mali oran analizi ile matematiksel işlemlerin karmasından oluşan CAMELS reyting yöntemidir. CAMELS reyting sistemi, ilk olarak 1979 yılında, Federal Mali Kurumlar İnceleme Komitesi tarafından bir inceleme yöntemi olarak benimsenmiştir. CAMELS, bir bankanın finansal, yönetsel ve operasyonel yönden güçlü ve zayıf yönlerini belirlemektedir. CAMELS reyting sisteminin amacı tüm finansal kuruluşların kapsamlı ve standart bir şekilde değerlendirmesini sağlamak ve finansal zayıflık gösteren kuruluşları ayırt etmektir. (FED, 1996) 1997 yılına kadar 5 unsur ile kullanılan sisteme, “S” piyasa risklerine duyarlılık unsuru da eklenmiştir. CAMELS, genel kabul görmüş bir reyting sistemi olup ülkemizde de BDDK tarafından kullanılmaktadır. CAMELS, 6 farklı unsurdan oluşmaktadır. CAMELS reyting sistemi bir bankanın altı farklı açıdan yeterliliğini ölçmekte ve risklerini dikkate almaktadır. Sistemi oluşturan bu altı unsur; sermaye

yeterliliği (Capital Adequacy), aktif kalitesi (Asset Quality), yönetim kalitesi (Management Quality), kazanç (karlılık) durumu (Earnings), likidite (Liquidity) ve piyasa riskine duyarlılık (Sensitivity to Market Risk) olarak sıralanmaktadır (Selçuk ve Tunay, 2004. Sakarya, 2010).

Çalışmada incelenen bankaların CAMELS değerleri hesaplanırken 8 aşamalı bir süreç takip edilmektedir;

1. *Veri Setinin Oluşturulması*: Çalışmada incelenen 8 bankanın 2007-2017 yıllarına ait 6 grup 29 adet finansal orandan oluşan veri seti oluşturulur.
2. *Referans Değerinin Hesaplanması*: Her yıl için 8 bankanın 29 adet finansal oranı ayrı ayrı analiz edilir. Böylelikle, her yıl için oluşturulan toplam 232 (8 adet banka * 29 adet finansal oran) finansal oranın aritmetik ortalaması alınır.
3. *Endeks Değerinin Hesaplanması*: Her yıl için hesaplanan referans değerinin, her bankanın o yıla ait değerine bölünmesi ile endeks değeri bulunur. (Referans Değeri / Banka Değeri)*100 şeklinde hesaplanır.
4. *Sapma Değerinin Hesaplanması*: Çalışmada kullanılan 29 adet finansal oranın (+) ya da (-) yönleri bulunmaktadır. Eğer; finansal oranın yönü (+) ise (Endeks Değeri - 100); (-) ise (100- Endeks Değeri) şeklinde sapma değerler bulunur.
5. *Sapma Değerinin Ağırlıklandırılması*: Bulunan her sapma değer, söz konusu finansal oranın grup içerisindeki ağırlığına bölünmektedir. Böylece, sapma değerlerin ağırlıklandırılmış hali hesaplanır.
6. *Ağırlıklı Sapma Değerlerinin Toplanması*: Ağırlıklandırılmış sapma değerler her grup bazında (CAMELS) toplanarak hesaplanır.
7. *Toplam Ağırlıklı Sapma Değerlerinin Grup Bazında Ağırlıklandırılması*: Toplam ağırlıklı sapma değerler ile grup ağırlıkları çarpılır.
8. *CAMELS Değerlerinin Bulunması*: 7. aşamada bulunan grup bazındaki toplam 6 adet ağırlıklı sapma değerler toplanır. Bulunan Değer CAMELS değerleridir (Gündoğdu, 2017).

Çalışmanın analiz kısmında 8 aşama tek tek uygulanmıştır. İlk adım olarak çalışmanın kısıtlarına göre belirlenen finansal oranları CAMELS reyting yöntemine göre sınıflandırılmıştır. Söz konusu finansal oranlar, 6 grupta toplam 29 finansal orandan oluşmaktadır. İşletmelerin finansal yönetimi için önemli kabul edilen finansal oranlardan seçilen 29 finansal oranın verileri, Türkiye Bankalar Birliği resmi web sitesindeki istatistiki raporlardan edinilmiştir.

Tablo 3'te çalışmada kullanılan finansal oranların gruplara göre ayrılışı, oranların kısa adları, finansal oranların finansal performansa etkisinin olumlu ya da olumsuz olduğunu gösteren ilişkinin yönü ve finansal oranlara verilen yüzdesel ağırlıklara yer verilmiştir. Yüzdesel ağırlıklar, subjektiftir. Çalışmayı yapan kişi ya da kuruluşun finansal oran unsurlarını değerlendirerek ağırlıklandırılabilir. Bu çalışmada unsurlar şu şekilde ağırlıklandırılmıştır: sermaye yeterliliği %20, aktif kalitesi %20, yönetim kalitesi %15, karlılık %15, likidite %15, piyasa riskine duyarlılık %15. Her bir unsurun finansal oranları ise kendi içinde eşit olarak ağırlıklandırılmıştır. Tablo 3'te çalışmada kullanılan finansal oranların ilişki yönlerine yer verilmiştir. Finansal oran ile oranın ait olduğu unsurun arasındaki ilişkinin yönü olumlu/olumsuz (+/-) şeklinde göstermektedir. Örneğin sermaye yeterlilik oranı (SYSR) artarsa bankanın sermaye yeterliliği artar. Diğer bir ifade ile sermaye yeterliliği oranı ile sermaye unsuru arasındaki ilişki pozitif yönlüdür. Buna karşılık bilanço içi döviz pozisyonu / özkaynaklar oranı (DPOZ) arttıkça bankanın

sermaye yeterliliği düşecektir. Diğer bir ifade ile DPOZ oranı ile unsur arasındaki ilişki negatif yönlüdür.

Tablo 3
Çalışmada Kullanılan Finansal Oranlar ve Ağırlıkları

CAMELS Oranları	Oranların Kısa Adı	İlişkinin Yönü	Ağırlık (%)
C			20
Sermaye Yeterlilik Rasyosu	SYSR	+	20
Özkaynaklar / Toplam Aktifler	OZTA	+	20
Net Dönem Karı/ Toplam Aktifler	ROA	+	20
Bilanço içi Döviz Pozisyonu / Özkaynaklar	DPOZ	-	20
Özkaynaklar / (Mevduat + Mevduat Dışı Kaynaklar)	OZMV	+	20
A			20
Finansal Varlıklar (Net) / Toplam Aktifler	FVTA	-	20
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	TKRDTA	-	20
Takipteki Krediler (net) / Toplam Krediler ve Alacaklar	TAKTKA	-	20
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Mevduat	TKRDTM	+	20
Tüketici Kredileri / Toplam Krediler ve Alacaklar	TUKTKA	-	20
M			15
Şube Başına Net Kar	SBNK	+	20
Şube Başına Toplam Aktif	SBTA	+	20
(Personel Gideri + Kıdem Tazminatı) / Toplam Aktifler	PDKTTA	-	20
Personel Gideri / Diğer Faaliyet Giderleri	PGDFG	-	20
Toplam Faaliyet Gelirleri / Toplam Aktifler	TFGTA	+	20
E			15
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	NDKTA	+	20
Net Dönem Karı (Zararı) / Özkaynaklar	ROE	+	20
Vergi Öncesi Kar / Toplam Aktifler	VOKTA	+	20
Net Dönem Karı (Zararı) / Ödenmiş Sermaye	NDKOS	+	20
Toplam Gelirler/Toplam Giderler	TGLTGD	+	20
L			15
Likit Aktifler / Toplam Aktifler	LATA	+	20
Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler	LAKVY	+	20
TP Likit Aktifler / Toplam Aktifler	TPLATA	+	20
Likit Aktifler / (Mevduat + Mevduat Dışı Kaynaklar)	LAMMDK	+	20
YP Likit Aktifler / YP Pasifler	YPLAYPP	+	20
S			15
Faiz Gelirleri / Toplam Aktifler	FGLTA	+	25
Yabancı Para Aktifler / Yabancı Para Pasifler	YPAYPP	+	25
Faiz Giderleri / Toplam Giderler	FGTG	-	25
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Toplam Aktifler	FDGLTA	+	25

Kaynak: Gündoğdu (2017)

CAMELS puanının hesaplanmasında izlenen ikinci adım olan referans değerlerinin hesaplanması işlemi Tablo 4'te gösterilmiştir. Çalışmada 2007-2017 yılları arasında incelenen 8 banka bulunmaktadır. Tablo 4'te gösterilen değerler 2017 yılına aittir. Tüm bankalar için bulunan finansal oranların aritmetik ortalaması alınmıştır. Her yıl için 8 bankanın 29 adet finansal oranı ayrı ayrı analiz edilmiştir.

Tablo 4
2017 Yılı için Referans Değerinin Bulunması

Oranlar	Akbank	Anadolubank	Fibabanka	Şekerbank	Turkish Bank	Türk Ekonomi Bankası	İş Bankası	Yapı ve Kredi	Referans Değeri
C									
SYSR	17,0	14,2	16,1	15,4	14,8	16,1	16,7	14,5	15,6
OZTA	12,8	11,7	7,3	8,7	13	10,5	11,9	10,1	10,7
ROA	2,1	1,1	0,9	0,4	0,3	1,3	1,6	1,3	1,1
DPOZ	69,6	48,5	97,5	183,1	165,4	145,8	84,6	117,8	114,1
OZMV	15,5	12,1	9,1	14,2	13,1	7,7	13,2	9,7	11,8
A									
FVTA	21,9	5,6	10,6	9,2	0,6	7,7	16,4	14,5	10,8
TKRDTA	60,3	72,7	72,0	65,9	77,9	73,8	66,3	65,5	69,3
TAKTKA	0,1	1,7	2,1	2,2	1,8	1,1	0,3	1,1	1,3
TKRDTM	103,0	93,0	118,1	104,8	103,6	113,9	117,9	115,1	108,7
TUKTKA	22,9	2,1	6,0	5,7	0,6	24,9	23,5	26,5	14,0
M									
SBNK	8	1	2	0	0	2	4	4	3
SBTA	395	135	251	115	131	170	266	344	226
PDKTTA	0,6	1,4	1,0	1,2	1,7	1,3	1,0	0,8	1,1
PGDFG	39,9	63,7	55,2	37,1	47,4	46,6	46,0	44,0	47,5
TFGTA	4,5	4,5	3,9	5,1	4,2	5,3	4,6	4,3	4,5
E									
NDKTA	2,1	1,1	0,9	0,4	0,3	1,3	1,6	1,3	1,1
ROE	17,0	9,5	12,1	4,4	2,4	12,7	13,4	12,9	10,5
VOKTA	2,4	1,3	1,0	0,4	0,3	1,5	1,8	1,5	1,3
NDKOS	151,0	26,0	17,7	9,9	2,7	48,5	118,0	83,1	57,1
TGLTGD	155,0	126,4	126,4	123,9	109,4	132,8	142,0	140,4	132,0
L									
LATA	29,8	22,0	26,3	23,6	17,7	22,8	24,9	24,8	24,0
LAKVY	56,5	36,6	55,7	37,9	27,2	36,6	44,3	44,5	42,4
TPLATA	12,3	4,6	9,2	16,0	2,0	9,3	12,2	10,9	9,6
LAMMDK	36,8	26,2	32,9	27,4	20,8	28,1	31,3	31,6	29,4
YPLAYPP	34,5	56,8	35,4	18,4	28,5	31,1	26,0	26,3	32,1
S									
FGLTA	7,3	9,9	9,2	9,0	8,2	9,2	7,6	7,2	8,5
YPAYPP	82,4	81,3	85,4	61,7	61,8	64,9	79,4	77,6	74,3
FGTG	72,9	74,3	76,9	61,3	54,4	62,5	66,1	68,8	67,2
FDGLTA	1,1	1,2	0,7	1,1	0,0	0,7	0,9	1,2	0,9

Kaynak: Yazarların Hesaplaması

Tablo 4'te 2017 yılı için bulunan referans değerleri diğer tüm yıllar için de aynı şekilde Tablo 5'te hesaplanmıştır.

Tablo 5
2007-2017 Yılları için Bulunan Referans Değerleri

Oranlar	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
C											
SYSR	15,6	14,4	15,0	15,0	15,2	18,3	17,4	17,7	20,1	19,6	18,5
OZTA	10,7	10,9	11,3	11,2	11,5	13,7	12,2	13,3	13,4	12,5	11,8
ROA	1,1	1,1	1,0	1,2	1,3	1,6	1,2	1,6	1,6	1,7	1,6
DPOZ	114,1	70,4	75,1	69,0	57,6	45,3	35,3	83,2	89,6	82,9	130,3
OZMV	13,1	13,2	13,8	13,7	14,2	17,6	14,9	16,5	18,1	16,4	15,7
A											
FVTA	10,8	11,3	12,6	12,3	13,2	15,1	18,7	23,1	23,9	19,9	21,8
TKRDTA	69,3	68,9	67,6	67,8	65,7	63,3	59,6	57,4	51,4	54,3	51,2
TAKTKA	1,3	1,1	0,9	0,9	0,7	0,7	1,0	1,1	1,3	0,9	0,3
TKRDTM	108,7	107,4	110,1	110,0	105,5	100,9	93,7	88,1	78,1	82,2	80,0
TUKTKA	14,0	15,0	16,5	18,4	20,9	22,0	22,2	27,3	29,0	27,9	28,3
M											
SBNK	3	2	2	2	1	2	1	1	1	1	1
SBTA	226	188	158	129	112	104	94	74	64	61	59
PDKTTA	1,1	1,2	1,2	1,3	1,4	1,5	1,4	1,7	1,8	1,9	1,8
PGDFG	47,5	46,5	45,4	47,4	48,2	48,0	48,9	48,2	50,2	48,9	48,2
TFGTA	4,5	5,0	4,7	5,0	4,9	5,9	4,9	5,9	6,9	6,7	6,7
E											
NDKTA	1,1	1,1	1,0	1,2	1,3	1,6	1,2	1,6	1,6	1,7	1,6
ROE	10,5	10,5	8,9	10,8	10,7	12,8	9,4	12,1	12,0	13,6	14,2
VOKTA	1,3	1,3	1,1	1,4	1,4	1,9	1,3	1,8	1,8	1,8	1,8
NDKOS	57,1	47,9	33,9	35,7	35,8	34,6	25,0	31,6	33,8	27,7	28,6
TGLTGD	132,0	136,9	131,1	134,8	136,1	137,7	129,7	137,0	139,1	126,3	125,3
L											
LATA	24,0	24,3	25,7	25,0	27,4	29,3	31,1	30,8	33,1	29,6	37,5
LAKVY	42,4	43,6	51,0	60,1	52,9	51,2	51,4	48,4	52,0	47,0	60,3
TPLATA	9,6	8,8	9,4	10,2	11,4	15,3	18,3	21,3	19,9	13,8	20,4
LAMMDK	29,4	29,5	31,3	30,6	33,8	37,4	38,0	37,8	40,5	36,3	45,8
YPLAYPP	32,1	34,4	35,6	34,1	39,4	39,4	34,5	27,6	33,3	39,2	42,1
S											
FGLTA	8,5	8,1	7,9	7,8	6,9	8,8	7,4	7,7	9,9	11,9	12,0
YPAYPP	74,3	82,1	80,8	81,8	83,4	81,5	90,0	73,2	73,5	79,2	76,0
FGTG	67,2	64,4	61,8	60,9	55,2	61,0	58,6	52,3	58,2	65,2	65,4
FDGLTA	0,9	1,3	1,0	1,3	1,5	1,7	1,5	1,9	1,8	1,9	1,8

Kaynak: Yazarların Hesaplaması

İkinci adımdan sonraki tüm adımlar aşağıdaki Tablo 6'da yer almaktadır. Tabloda yer alan banka değeri; bankanın hesaplanan yıla ait ilgili finansal oranını ifade etmektedir. Endeks değeri ise, hesaplanan referans değerinin, her bankanın o yıla ait değerine bölünmesi ile bulunur. Çalışmada kullanılan 29 adet finansal oranın (+) ya da (-) yönleri bulunmaktadır. Eğer; finansal oranın yönü (+) ise (Endeks Değeri -100) ; (-) ise (100-Endeks Değeri) şeklinde sapma değerler bulunur. Bulunan her sapma değer, söz konusu finansal oranın grup içerisindeki ağırlığına bölünmektedir. Böylece, sapma değerlerin ağırlıklandırılmış hali hesaplanır. bulunan ağırlıklandırılmış sapma değerler her grup bazında (CAMELS) toplanarak hesaplanır. Toplam ağırlıklı sapma değerler ile grup ağırlıkları çarpılır. Son işlemde ise grup bazındaki toplam 6 adet ağırlıklı sapma değerler toplanır. Bulunan değerler; CAMELS değerleridir.

Tablo 6
2017 Yılı için Akbank'ın CAMELS Puanının Hesaplanması

Oranlar	ilişkinin Yönü	Ağırlık (%)	Referans Değer	Banka Değeri	Endeks Değeri	Sapma Değeri	Ağırlıklı Değerler Toplamı	CAMELS Puanı
C	20						34,11	6,82
SYSR	+	20	15,6	17	109,19	9,19	1,84	
OZTA	+	20	10,7	12,8	119,38	19,38	3,88	
ROA	+	20	1,1	2,1	182,23	82,23	16,446	
DPOZ	-	20	114,1	69,6	61,05	38,95	7,79	
OZMV	+	20	13,1	15,8	120,8	20,8	4,16	
A	20						-12,79	-2,56
FVTA	-	20	10,8	21,9	202,44	-102,44	-20,49	
TKRDTA	-	20	69,3	60,3	86,99	13,01	2,6	
TAKTKA	-	20	1,3	0,1	6,21	93,79	18,76	
TKRDTM	+	20	108,7	103	94,81	-5,19	-1,04	
TUKTKA	-	20	14	22,9	163,11	-63,11	-12,62	
M	15						62,14	9,32
SBNK	+	20	3	8	273,93	173,93	34,79	
SBTA	+	20	226	395	174,76	74,76	14,95	
PKTTA	-	20	1,1	0,6	52,69	47,31	9,46	
PGDFG	-	20	47,5	39,9	84,01	15,99	3,2	
TFGTA	+	20	4,5	4,5	98,73	-1,27	-0,25	
E	15						81,89	12,28

NDKTA	+	20	1,1	2,1	182,23	82,23	16,446	
ROE	+	20	10,5	17	161,15	61,15	12,2306	
VOKTA	+	20	1,3	2,4	184,38	84,38	16,875	
NDKOS	+	20	57,1	151	264,33	164,33	32,865	
TGLTGD	+	20	132	155	117,38	17,38	3,48	
L		15					23,85	3,58
LATA	+	20	24	29,8	124,13	24,13	4,83	
LAKVY	+	20	42,4	56,5	133,28	33,28	6,66	
TPLATA	+	20	9,6	12,3	129,26	29,26	5,85	
LAMMDK	+	20	29,4	36,8	125,22	25,22	5,04	
YPLAYPP	+	20	32,1	34,5	107,35	7,35	1,47	
S		15					5,05	0,76
FGLTA	+	25	8,5	7,3	86,46	-13,54	-3,38	
YPAYPP	+	25	74,3	82,4	110,88	10,88	2,72	
FGTG	-	25	67,2	72,9	108,58	-8,58	-2,15	
FDGLTA	+	25	0,9	1,1	131,45	31,45	7,86	
TOPLAM							30,20	

Kaynak: Yazarların Hesaplaması

CAMELS puanlarının bulunması için izlenen adımlardan sonra ulaşılan tüm sonuç değerleri aşağıdaki Tablo 7 ve 8'de yer almaktadır.

Tablo 7

Özel Sermayeli Yerli Bankaların 2007-2017 Yıllarındaki CAMELS Puanları

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Akbank T.A.Ş.											
C	10,38	5,01	9,08	7,18	-1,23	1,80	-1,10	2,53	3,11	4,80	6,82
A	0,73	1,33	-0,77	-0,78	-1,58	-2,98	-3,10	-3,50	-2,59	-2,33	-2,56
M	10,33	7,22	10,15	8,55	7,40	5,80	6,90	6,97	7,10	7,89	9,32
E	12,03	5,85	13,41	10,09	10,05	5,85	7,34	7,18	7,76	9,43	12,28
L	2,85	-4,21	2,55	6,71	4,43	4,66	1,69	2,91	3,24	4,21	3,58
S	1,18	0,67	0,95	-0,12	-1,23	-0,98	-0,46	-0,47	0,58	0,14	0,76
TOPLAM											
CAMELS PUANI	37,48	15,86	35,37	31,62	17,83	14,16	11,28	15,61	19,21	24,14	30,20
Anadolubank A.Ş.											
C	1,56	5,04	6,31	5,62	-1,17	6,48	2,98	2,73	2,51	3,29	2,63
A	7,30	3,83	3,78	4,44	2,74	5,30	5,86	2,18	2,20	3,62	3,39
M	-2,39	-1,87	-1,06	-2,21	-3,37	-2,56	-5,23	-3,02	-3,03	-3,83	-4,55
E	5,74	5,01	9,08	5,58	1,79	4,89	-1,78	0,79	2,75	1,32	-1,97
L	-5,33	-6,19	-7,28	-7,94	-4,60	-0,38	0,04	-3,28	4,09	0,41	-0,22
S	-0,41	-0,26	0,25	0,07	-1,38	0,59	0,67	2,94	0,44	0,47	1,83
TOPLAM											
CAMELS PUANI	6,48	5,56	11,08	5,56	-5,99	14,32	2,54	2,34	8,96	5,28	1,10
Fibabanka A.Ş.											
C	-22,45	-19,93	-22,94	-21,47	14,63	-2,61	-1,25	-5,41	-0,96	0,89	-2,46
A	-3,74	-3,59	-3,55	-6,18	5,63	6,43	5,70	3,53	4,76	3,38	0,21
M	-4,79	-3,96	-8,84	-8,84	-2,51	-0,08	-2,64	-2,13	-1,01	-0,88	-0,99
E	-14,83	-11,26	-23,47	-22,61	-9,64	-2,74	-4,91	-2,76	-2,45	-3,88	-2,93
L	-1,84	-3,49	-1,89	-3,40	-6,74	-6,54	-4,01	-3,39	-3,73	-0,12	1,77
S	-6,24	-5,72	-6,56	-5,65	0,65	-1,08	-1,29	-1,72	-1,73	-0,80	-0,52
TOPLAM											
CAMELS PUANI	-53,89	-47,94	-67,25	-68,15	2,02	-6,62	-8,41	-11,88	-5,12	-1,39	-4,93
Şekerbank T.A.Ş.											
C	4,16	-3,21	-1,07	-0,35	-4,69	-2,47	-2,44	-3,34	-6,50	-7,02	-6,70
A	5,52	-4,34	-3,63	-6,38	-6,75	-3,68	-7,65	-4,70	-6,52	-6,75	0,19
M	-3,00	-2,20	-2,67	-2,48	-2,34	-1,49	-1,85	-2,57	-3,60	-3,40	-3,15
E	4,11	2,90	1,31	-0,45	-3,24	0,03	-1,18	-1,77	-7,59	-7,40	-8,28
L	-2,37	-5,30	-3,61	-2,71	1,28	-4,38	-5,46	-4,42	-2,99	-5,83	0,16
S	4,17	-0,09	-0,31	1,97	2,15	3,55	2,20	1,62	0,88	1,90	1,00
TOPLAM											
CAMELS PUANI	12,59	-12,23	-9,98	-10,40	-13,59	-8,44	-16,38	-15,18	-26,31	-28,50	-16,77
Turkish Bank A.Ş.											
C	4,15	9,62	2,83	1,14	2,97	0,30	2,13	0,97	3,56	0,07	-3,61
A	8,14	3,05	2,53	1,55	0,21	3,88	8,14	8,37	7,87	10,10	5,26
M	-5,46	-3,85	-5,27	-4,61	-6,22	-6,69	-6,65	-5,29	-5,87	-5,11	-5,49
E	-11,11	-4,28	-11,88	-10,46	-11,97	-11,71	-12,71	-10,59	-9,64	-9,64	-10,11
L	14,12	18,90	16,18	10,31	13,59	10,44	10,88	7,54	0,63	-0,46	-5,46
S	-4,81	-0,40	-1,87	-3,21	-1,29	-1,78	-1,93	-2,03	-0,59	-1,24	-3,56
TOPLAM											
CAMELS PUANI	5,04	23,03	2,53	-5,28	-2,72	-5,56	-0,13	-1,03	-4,05	-6,29	-22,98
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.											
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017

C	-4,91	-0,97	-1,51	-1,69	-9,88	-6,83	-4,20	-5,21	-3,00	-5,85	-0,52
A	-3,65	1,53	-0,52	0,94	0,40	-1,80	-2,79	-1,48	-0,44	-1,56	-1,47
M	-3,25	-2,97	-2,52	-1,36	-2,50	-1,72	-0,94	-0,72	0,38	-0,44	-1,43
E	-1,91	-3,07	-1,63	0,52	-5,50	-3,33	-1,66	-1,35	3,31	0,93	1,17
L	-1,13	1,58	-1,29	1,69	-1,38	-0,76	-1,65	-1,28	-1,86	1,04	-0,87
S	-1,78	1,52	1,52	1,94	-1,40	-1,20	0,17	-0,56	0,15	0,21	-0,57
TOPLAM											
CAMELS PUANI	-16,63	-2,39	-5,96	2,04	-20,26	-15,64	-11,08	-10,60	-1,46	-5,67	-3,71
Türkiye İş Bankası											
A.Ş.	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
C	7,11	2,28	3,77	4,79	3,10	2,83	2,27	3,56	1,76	3,08	3,90
A	1,81	2,62	2,07	1,48	1,44	-1,04	-0,47	-0,87	-1,44	-2,17	-1,25
M	5,14	4,48	5,82	5,38	4,76	4,01	3,88	3,71	2,97	2,63	2,33
E	6,88	3,56	9,12	8,54	9,70	5,65	5,82	5,63	5,11	7,06	6,63
L	4,75	7,05	3,63	2,35	-0,97	-1,67	-0,67	1,64	1,29	1,83	0,70
S	3,35	1,95	1,95	1,37	1,27	1,03	0,51	0,43	0,18	-0,37	0,25
TOPLAM											
CAMELS PUANI	29,04	21,93	26,35	23,91	19,29	10,80	11,34	14,08	9,87	12,06	12,56
Yapı ve Kredi											
Bankası A.Ş.	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
C	0,01	2,17	3,52	4,78	-3,74	0,49	1,59	4,17	-0,49	0,74	-0,06
A	-16,10	-4,42	0,11	0,46	-2,08	-6,12	-5,70	-3,54	-3,84	-4,29	-3,76
M	3,42	3,15	4,40	5,58	4,79	2,74	6,55	3,06	3,06	3,13	3,97
E	-0,92	1,28	4,06	8,78	8,82	1,37	9,09	2,88	0,74	2,18	3,20
L	-11,06	-8,34	-8,29	-7,01	-5,60	-1,38	-0,82	0,28	-0,65	-1,07	0,35
S	4,56	2,34	4,07	3,63	1,24	-0,13	0,13	-0,20	0,09	-0,31	0,81
TOPLAM											
CAMELS PUANI	-20,11	-3,82	7,86	16,23	3,42	-3,02	10,84	6,65	-1,10	0,38	4,51

Kaynak: Yazarların Hesaplaması

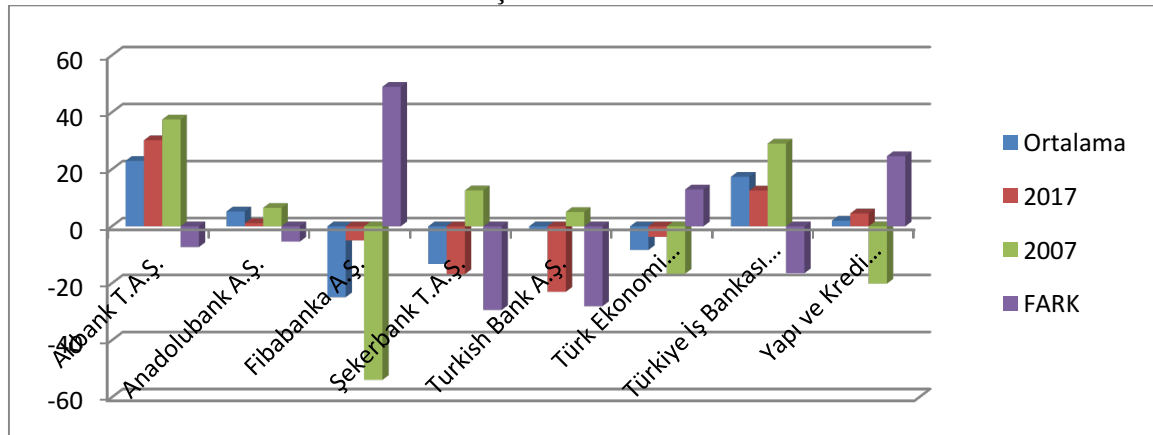
Tablo 8
Özel Sermayeli Yerli Bankaların Toplam CAMELS Puanları ve Dönem Ortalamaları

Banka Adı	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Ortalama
Akbank T.A.Ş.	37,48	15,86	35,37	31,62	17,83	14,16	11,28	15,61	19,21	24,14	30,20	22,98
Anadolubank A.Ş.	6,48	5,56	11,08	5,56	-5,99	14,32	2,54	2,34	8,96	5,28	1,10	5,20
Fibabanka A.Ş.	-53,89	-47,94	-67,25	-68,15	2,02	-6,62	-8,41	-11,88	-5,12	-1,39	-4,93	-24,87
Şekerbank T.A.Ş.	12,59	-12,23	-9,98	-10,40	-13,59	-8,44	-16,38	-15,18	-26,31	-28,50	-16,77	-13,20
Türk Bank A.Ş.	5,04	23,03	2,53	-5,28	-2,72	-5,56	-0,13	-1,03	-4,05	-6,29	-22,98	-1,59
Ekonomi Bankası A.Ş.	-16,63	-2,39	-5,96	2,04	-20,26	-15,64	-11,08	-10,60	-1,46	-5,67	-3,71	-8,30
Türkiye İş Bankası A.Ş.	29,04	21,93	26,35	23,91	19,29	10,80	11,34	14,08	9,87	12,06	12,56	17,39
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	-20,11	-3,82	7,86	16,23	3,42	-3,02	10,84	6,65	-1,10	0,38	4,51	1,99

Kaynak: Yazarların Hesaplaması

Tablo 7 ve 8'deki verilere dayalı olarak hazırlanan aşağıdaki grafikler konu hakkında daha detaylı yorumlar yapılabilmesine olanak sağlamaktadır. Çalışmada incelenen özel sermayeli yerli mevduat bankalarının 2007-2017 yılları arasındaki CAMELS puanlarının farkının daha net görüldüğü Grafik 1'de verilmiştir.

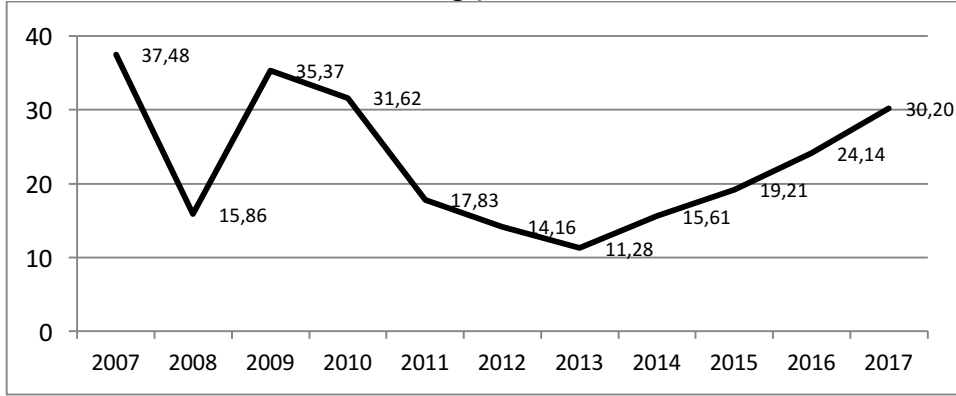
Grafik 1
Özel Sermayeli Yerli Mevduat Bankalarının 2007- 2017 Yılları Arasındaki CAMELS Puanlarının Ortalaması ve Dönem Başı ve Sonu Farkları

CAMELS puanlarının toplamını gösteren Tablo 8’de, CAMELS unsurlarının ayrı ayrı puanlarının yer aldığı Tablo 7’de ve 2007- 2017 yılları arasındaki CAMELS puanlarının ortalaması ve dönem başı ve sonu farklarını gösteren Grafik 1’ de görüleceği üzere, 11 yıllık dönemsel analizde, Fibabanka, Şekerbank, Turkish Bank ve Türk Ekonomi Bankası’nın ortalama puanları negatiftir. Çalışmada incelenen 8 bankanın 2007-2017 arasındaki 11 yılda gerçekleşen değerlerinin aritmetik ortalamasına ilişkin değerlendirmeler banka bazında şu şekildedir:

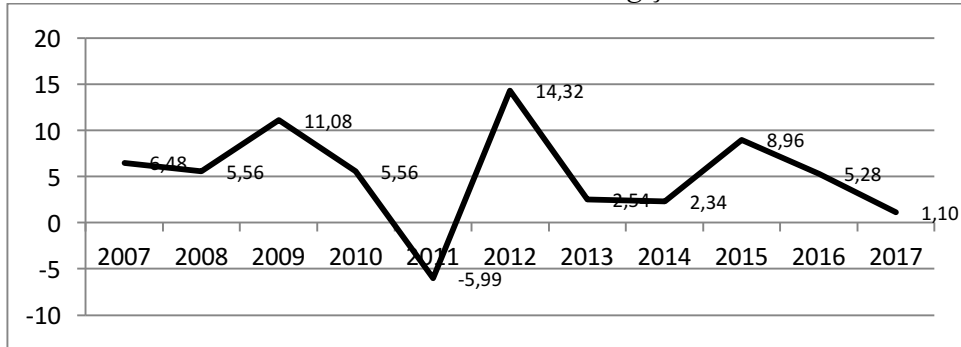
Akbank: Çalışmada incelenen bankalar içerisinde ortalama CAMELS puanı en yüksek bankadır. Bankanın bu dönemdeki olumlu performansına etki eden unsurlar içinde yüksek karlılık ilk sırada gelmektedir. Onu yüksek yönetim kalitesi, sermaye yeterliliği ve likidite seviyesi izlemektedir. Ancak, aktif kalitesi negatif olarak gerçekleşmiş ve toplam puanı olumsuz etkilemiştir. Bankanın CAMELS puanı 2008 ve 2013 yıllarında minimum seviyelerini görmüştür. 2013’ten sonra sürekli artış göstermiştir. 2017 yılındaki puanı 2007 yılındaki dönem başı puanına göre düşüş göstermektedir.

Grafik 2
Akbank’ın CAMELS Puanı Değişimi

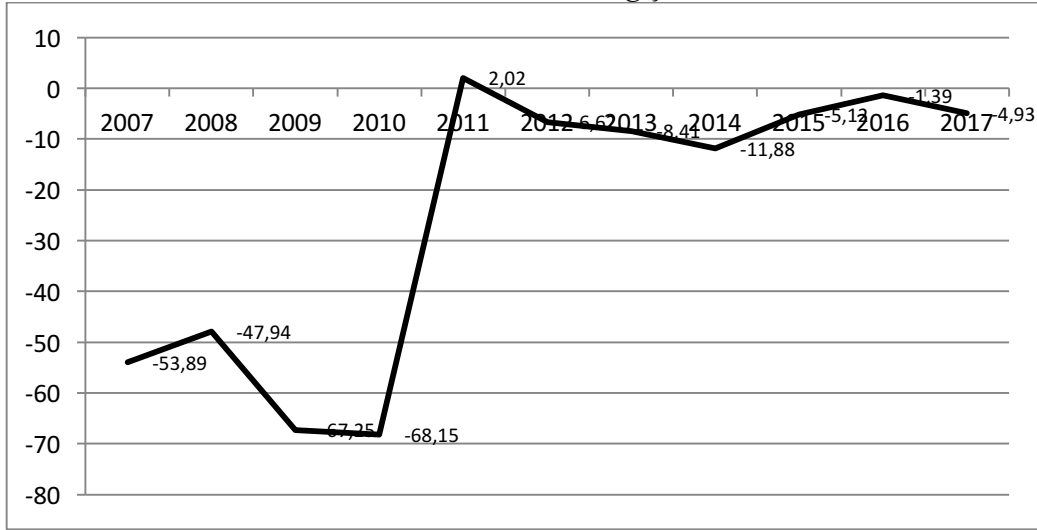
Anadolubank: Bankanın puanını olumlu etkileyen unsurlar aktif kalitesi, sermaye yeterliliği ve karlılık olmuştur. Performansını olumsuz etkileyen unsurlar ise yönetim kalitesi ve likidite seviyesi olmuş ve bu unsurlar negatif olarak gerçekleşmiştir. Bankanın CAMELS puanı 2011 yılında minimum seviyesini görmüştür. 2015’ten sonra sürekli düşüş göstermiştir. 2017 yılındaki puanı 2007 yılındaki dönem başı puanına göre düşüş göstermektedir.

Grafik 3
Anadolubank’ın 2007-2017 CAMELS Puanı Değişimi

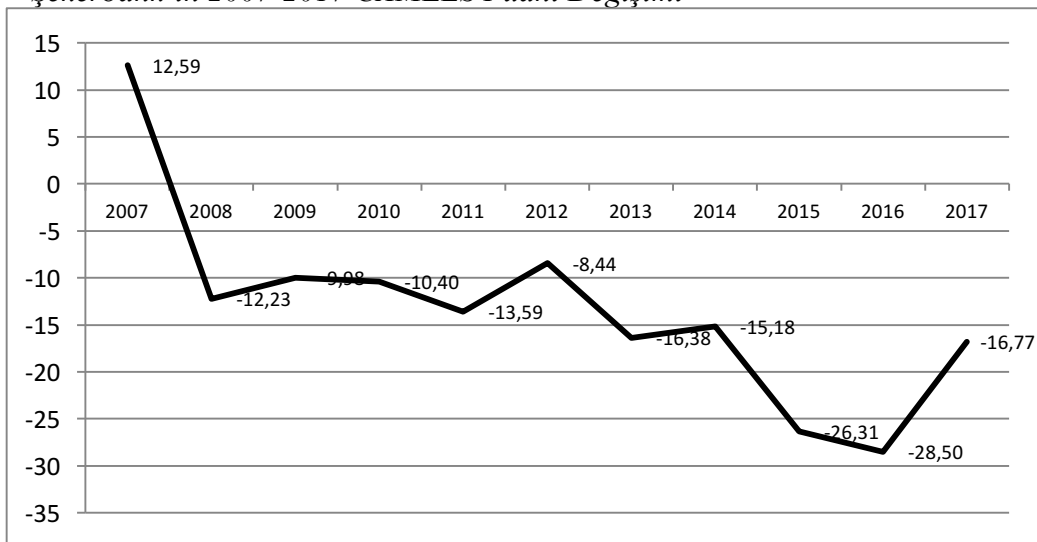
Fibabanka: Bankanın tek pozitif unsuru aktif kalitesi olmuştur. Negatif olan unsurlar içinde en olumsuzunu karlılık olmuştur. Diğer unsurlardan sermaye yeterliliği, yönetim kalitesi, likidite seviyesi ise negatif olarak gerçekleşmiş ve CAMELS puanını olumsuz etkilemiştir. Bankanın CAMELS puanı 2011 yılı dışında sürekli olarak negatif düzeyde olmuştur. 2007-2010 yılları arasında bu negatiflik oldukça yüksek düzeyde gerçekleşmiştir. 2017 yılındaki puanı negatif olsa da 2007 yılındaki dönem başı puanına göre iyileşme göstermektedir.

Grafik 4
Fibabanka'nın 2007-2017 CAMELS Puanı Değişimi

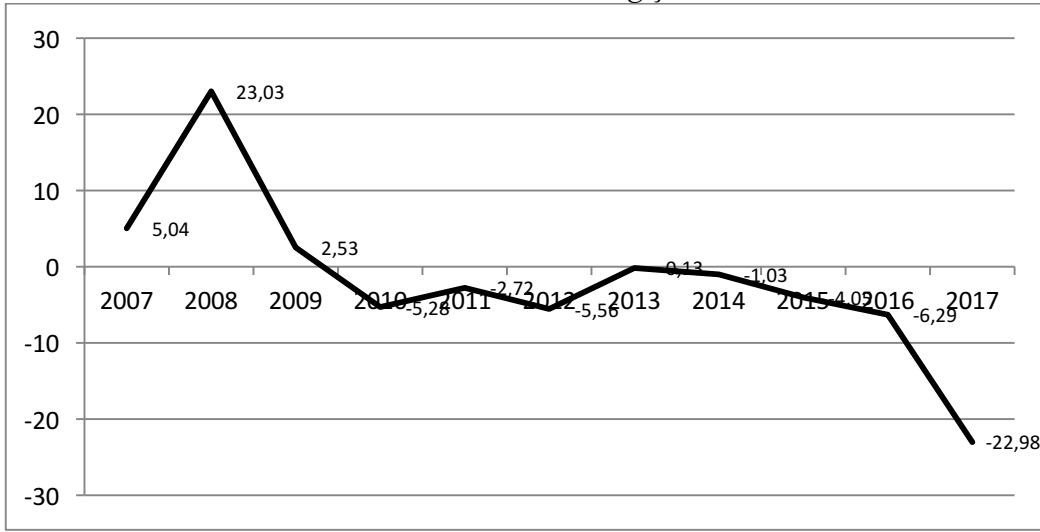
Şekerbank: Bankanın sadece piyasaya duyarlılığı olumlu iken diğer bütün unsurlar negatif olmuştur. CAMELS puanını olumsuz etkileyen unsurlar içinde aktif kalitesi ilk sıradadır. Onu likidite düzeyi, sermaye yeterliliği, yönetim kalitesi ve karlılık izlemektedir. Bankanın CAMELS puanı 2007 yılından itibaren 2016 yılına kadar sürekli azalmıştır. 2017 yılında olumluya doğru düzelmeye başlamış ise de yine de negatif değer almıştır.

Grafik 5
Şekerbank'ın 2007-2017 CAMELS Puanı Değişimi

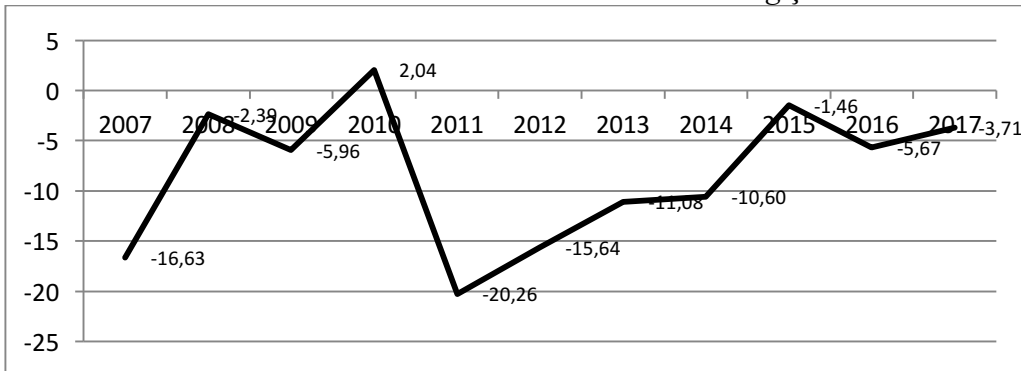
Turkish Bank: Bankanın CAMELS puanını olumlu etkileyen unsurlar sırasıyla likidite düzeyi, aktif kalitesi ve sermaye yeterliliği olmuştur. Buna karşın, karlılık, yönetim kalitesi ve piyasa riskine duyarlılık unsurları negatif olarak gerçekleşerek toplam puanı olumsuz etkilemişlerdir. Bankanın CAMELS puanı 2008 yılında maksimum noktaya ulaşmakla birlikte incelenen dönemde genel olarak düşüş eğiliminde olmuştur. 2017 yılındaki puanı negatif olmuş ve 2007 yılındaki dönem başı puanına göre düşüş gerçekleşmiştir.

Grafik 6
Turkish Bank'ın 2007-2017 CAMELS Puanı Değişimi

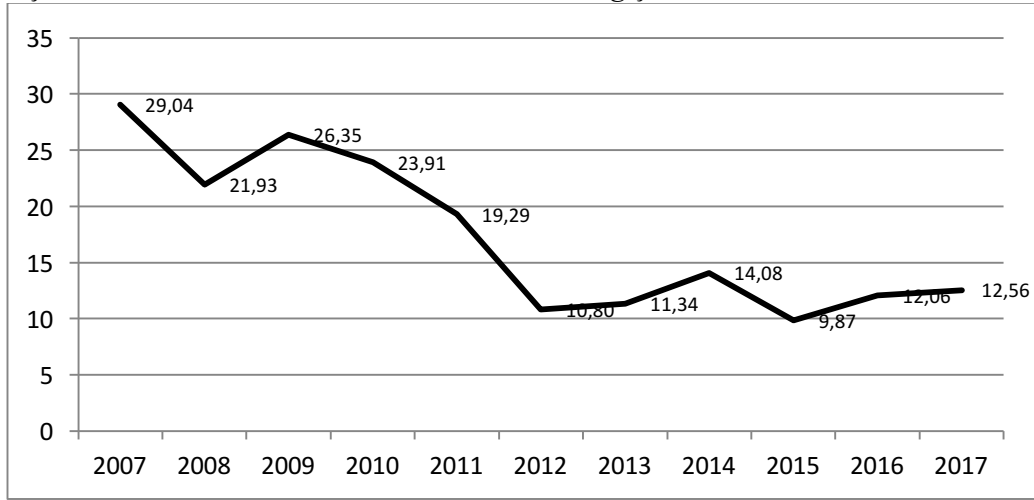
Türk Ekonomi Bankası: Bankanın CAMELS toplam puanını oluşturan tüm unsurların tümünün negatif gerçekleşerek toplam puanı olumsuz etkilediği görülmektedir. Olumsuz etkide bulunan unsurlar içinde öncelikle sermaye yeterliliği ve daha sonra da yönetim ve karlılık gelmektedir. Bankanın CAMELS puanı dönem boyunca dalgalı bir seyir izlemektedir. 2007 ve 2011 yıllarında minimum seviyelerini görmüştür. 2016 yılı hariç 2011'ten sonra sürekli artış göstermiştir. 2017 yılındaki puanı 2007 yılındaki dönem başı puanına göre artmıştır.

Grafik 7
Türk Ekonomi Bankası'nın 2007-2017 CAMELS Puanı Değişimi

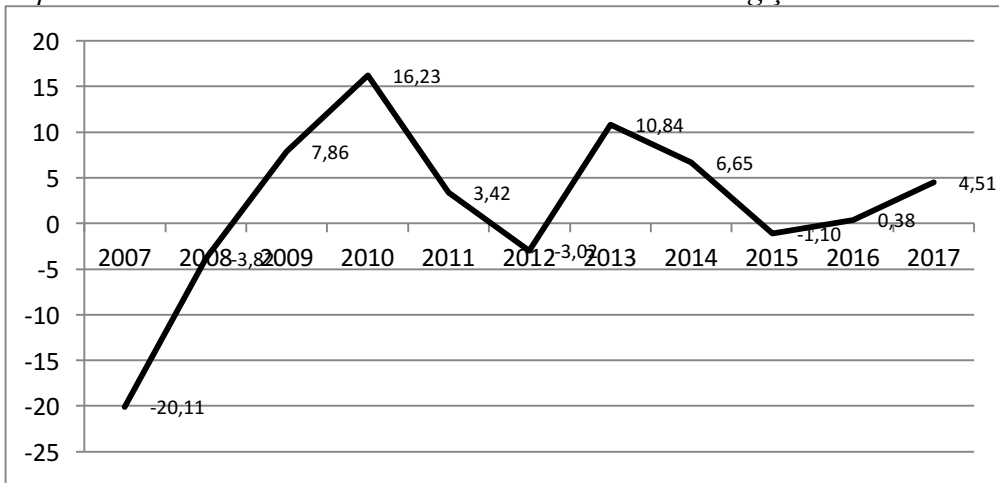
Türkiye İş Bankası: CAMELS puanını oluşturan tüm unsurları pozitif olan banka, Akbank'tan sonra en yüksek puana sahip ikinci en iyi banka olmuştur. Puana en çok katkı sağlayan unsur karlılık olurken, onu yönetimin kalitesi, sermaye yeterliliği, likidite düzeyi, piyasa riskine duyarlılık ve aktif kalitesi izlemektedir. Bununla birlikte bankanın 2017 yılındaki puanı 2007 yılındaki dönem başı puanına göre düşüş göstermektedir.

Grafik 8
İş Bankası'nın 2007-2017 CAMELS Puanı Değişimi

Yapı ve Kredi Bankası: Bankanın puanına en fazla olumlu etkisi olan unsur yönetim kalitesi olmuştur. Ayrıca, karlılık, piyasa riskine duyarlılık ve sermaye yeterliliği de olumlu etkide bulunan unsurlardandır. Ancak, aktif kalitesi ve likidite düzeyi negatif olup, toplam puanı olumsuz etkilemiştir. Bankanın incelenen dönemde puanı dalgalı bir seyir izlemiştir. 2007 yılında minimum düzeyini gören puanı 2010 yılında maksimum seviyesine çıkmıştır. Bankanın incelenen dönemde dönem sonu 2017 yılındaki puanı 2007 yılındaki dönem başı puanına göre artış göstermiştir.

Grafik 9
Yapı ve Kredi Bankası'nın 2007-2017 CAMELS Puanı Değişimi

Sonuç

Finansal kurumların ve özellikle bankaların gerek ulusal ve gerekse küresel ekonominin gelişmesinde oynadıkları rol son derece önemlidir. Bu nedenle, fon arz edenler ile talep edenler arasında finansal aracılık işlevi gören bankaların kamusal denetimi her zaman ilgi odağı olmuştur.

Bankaların uzaktan denetimi amacıyla geliştirilen, mali yapılarının sağlamlığını ve finansal performanslarını ölçerek aralarında kıyaslama yapan değişik modeller geliştirilmiştir. Bu kapsamda, küresel ölçekte kabul edilen CAMELS reyting sistemi bankaların uzaktan denetimi konusunda yaygın olarak kullanılan bir modeldir. Ülkemizde bankaların denetiminden sorumlu kurum olan BDDK Türk bankacılık sistemindeki bankaların karşılaştırmalı performansını CAMELS sistemi ile ölçerek uzaktan denetim faaliyetini yerine getirmektedir. Bununla birlikte, elde ettiği analiz sonuçlarını kamuoyu ile paylaşmamaktadır.

Çalışmada Türkiye’de faaliyet gösteren Özel Sermayeli Yerli Mevduat Bankaları grubunun 2007-2017 yılları arasındaki finansal performansı CAMELS reyting sistemine göre ölçülmüştür. Böylece, Türkiye Bankalar Birliği tarafından kamuoyuna açıklanmış en güncel bilgilerin de eklenmesiyle, 11 yıllık bir zaman diliminde söz konusu grupta yer alan 8 adet mevduat bankasının uzun süreli performans ortalamalarının görebilmesi amaçlanmıştır. Çalışmada CAMELS sisteminin kapsadığı altı adet unsurun tekil sonuçlarının yanı sıra bankalara ait toplam CAMELS sonuçlarına da yer verilmiştir. Böylece, çok boyutlu sonuçlara ulaşılmıştır.

Yapılan analize göre; özel sermayeli yerli mevduat bankaları grubunda yer alan bankalardan Akbank, İş Bankası, Anadolu Bankası ve Yapı Kredi Bankası’nın geçmiş 11 yıllık toplam CAMELS puan değerlerinin dönemsel ortalamalarının pozitif olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla bu bankaların olumlu performans sergiledikleri söylenebilir. Çalışmada incelenen bankalar içerisinde, Akbank ortalama toplam CAMELS puanı en yüksek bankadır. Buna karşın, gruptaki diğer bankalardan Fibabanka, Şekerbank, Türk Ekonomi Bankası ve Turkish Bank’ın ise ortalamalarının negatif olduğu ve olumsuz performans gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmada incelenen bankalar içerisinde, Fibabanka en kötü performansı sergileyen banka olmuştur. Geçmiş yıllara ilişkin elde edilen bu bulguların, söz konusu bankaların gelecekteki mali yapılarını ve performanslarını tahmin etme gücü, gelecekte yapılacak bilimsel çalışmalar ile test edilebilir.

Referanslar

- Abdullayev, M. (2015). Türk Bankacılık Sektöründe Dezenflasyon Sürecinde Camels Analizi. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 37(37).
- Arıçelik, G. (2010). Ticari Bankalarda Performans Ölçümü: Camels Analizine Dayalı bir İnceleme. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aytekin, S., Sakarya, Ş. (2013). BIST’deki Mevduat Bankalarının Finansal Performanslarının 2001 ve 2008 Finansal Krizleri Çerçevesinde CAMELS Derecelendirme Sistemi ile Değerlendirilmesi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. 13(2), 25-58.

- Benli , Y.S., Karaca, S.S. ve Bozdan, D.N. (2018). Türkiye’de Katılım Bankalarının Camels Analizi ile Performanslarının Ölçülmesi. *Journal of Current Researches on Business and Economics (JoCReBE)*, 8(2).
- Christopoulos, A. G., Mylonakis, J., Diktapanidis, P. (2011). Could Lehman Brothers' Collapse be Anticipated? An Examination Using CAMELS Rating system. *International Business Research*, 4(2), 11.
- Coskun, S. A., Kargin, S. (2016). Sınır Ötesi Birleşme ve Satın Almaların Bankaların Finansal Performansına Etkileri: Üç Banka Üzerinde CAMELS Analizi. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (69).
- Mikayilov, Q., Muhtarov, S. (2012). Azerbaycan Bankacılık Sisteminin CAEL Yöntemine göre Değerlendirilmesi. *Journal of Qafqaz University*, 33, 68-75.
- Çinko, M., Avcı E. (2008). CAMELS Dereceleme Sistemi ve Türk Ticari Bankacılık Sektöründe Başarısızlık Tahmini. *BDDK Bankacılık ve Finansal Piyasalar*, 25(2).
- Derviz, A., Podpiera, J. (2008). Predicting Bank CAMELS and S&P Ratings: the Case of the Czech Republic. *Emerging Markets Finance and Trade*, 44(1), 117-130.
- Dinç, Y. (2016). Bankacılığın Ekonomiye Katkıları. Editör Gündoğdu, A. Küresel Kriz Sonrası Gelişmeler Işığında Bankacılığın Temelleri. Nobel Yayıncılık, 72.
- Dinçer, H., Yuksel, S., Hacıoglu, U. (2015). CAMELS-based Determinants for the Credit Rating of Turkish Deposit Banks. *International Journal of Finance & Banking Studies*, 4(4), 1.
- Ege, İ.(2015). Mevduat Bankaları Üzerine Ampirik bir Uygulama. Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 8(4), 109-126.
- Gümüş F.B., Nalbantoğlu Ö. (2015). Türk Bankacılık Sektörünün CAMELS Analizi Yöntemiyle 2002-2013 Yılları Arasında Performans Analizi, *AKÜ İİBF Dergisi*, Cilt: XVII Sayı: 2, 83-106.
- Güney, S., Ilgın, K. S. (2015). Finansal Krizlerin Bankaların Performanslarına Etkisi: Türk Mevduat Bankalarında Camels Modelinin İncelenmesi ve Örnek bir Uygulama. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(3), 303-331.
- Gündoğdu, A. (2017). Türkiye’de Mevduat Bankalarının Camels Analizi. *Bankacılık ve Finansal Araştırmalar Dergisi (BAFAD)*, 4(2), 32-33.
- Kandemir, T., ARICI, A. G. N. D. (2013). Mevduat Bankalarında CAMELS Performans Derecelendirme Modeli Üzerine Karşılaştırmalı bir Çalışma (2001-2010). *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 18(1).
- Kaya, Y. T. (2001). Türk Bankacılık Sektöründe Camels Analizi. *Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu MSPD Çalışma Raporu*, (2001/6).
- Kumar S., Prabhakar R.(2013). Financial Performance of Indian Commercial Banks: An Analysis. *Journal of Commerce and Business Studies*, Delhi School of Economics, University of Delhi, July.
- Levine, R., Loayaza, N, Beck T. (2000). Financial Intermediation and Growth: Casuality and Causes. *Journal of monetary Economics*. 46(1), 31-77.
- Sakarya, Ş. (2010). CAMELS Reyting Sistemine Göre İMKB'deki Yerli ve Yabancı Sermayeli Bankaların Karşılaştırmalı Analizi. *Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi (AKAD)*.
- Selçuk H. ve Tunay K.B.(2004). Ticari Banka Yönetiminin Temelleri. Nobel Yayınları, Ankara.
- Türkiye Bankalar Birliği, İstatistiki Raporlar,
<https://www.tbb.org.tr/tr/bankacilik/banka-ve-sektor-bilgileri/istatistiki-raporlar/59>,
(16.01.2019).